ข้อหารือ การดำเนินการกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั้นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๒

หน่วยงานที่หารือ สถานประกอบกิจการเอกชน

หน่วยงานตอบข้อหารือ สำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ประเด็นข้อหารือ เครนแต่ละชนิดของบริษัทฯ เข้าข่ายที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับปั้นจั่นหรือไม่

ข้อเท็จจริง ๑. บริษัทฯ ตั้งอยู่ที่จังหวัดสงขลา ประกอบกิจการผลิตอาหารทะเลบรรจุภาชนะปิดผนึก

๒. บริษัทมีการใช้เครนอยู่หลายชนิด กล่าวคือ แท่นเครนคีบไม้ฟืนชนิดอยู่กับที่, รถคีบไม้ฟืนชนิดเคลื่อนที่ได้, เครนยกกระสอบปลาป่นชุดที่ ๑ ยกได้ ๑,๕๐๐ กิโลกรัม, เครนยกกระสอบปลาป่นชุดที่ ๒ ยกได้ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม, เครนยกกระเช้ารถนึ่งปลา ชุดที่ ๑ ยกได้ ๑,๕๐๐ กิโลกรัม, เครนยกกระเช้ารถนึ่งปลา ชุดที่ ๒ ยกได้ ๑,๕๐๐ กิโลกรัม, เครนพัดลมเคลื่อนที่ พื้นที่ Cooling และรถบรรทุกติดตั้งเครน

ข้อกฎหมาย ๑. กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั้นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๒ ตามกฎกระทรวงนี้

ฯลฯ

“ปั้นจั่น” หมายความว่า เครื่องจักรที่ใช้ยกสิ่งของขึ้นลงตามแนวดิ่งและเคลื่อนย้ายสิ่งของเหล่านั้นในลักษณะแขวนลอยไปตามแนวราบ และให้หมายรวมถึงเครื่องจักรประเภทรอกที่ใช้ยกสิ่งของขึ้นลงตามแนวดิ่งด้วย

ฯลฯ

๒. ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของปั้นจั่น ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ฯลฯ

ข้อ ๓ ให้นายจ้างจัดให้มีการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของปั้นจั่นตามประเภทและลักษณะงาน ดังนี้

(๑) ปั้นจั่นที่ใช้ในงานก่อสร้าง

(ก) ขนาดพิกัดยกอย่างปลอดภัยตามที่ผู้ผลิตกำหนดไม่เกิน ๓ ตัน ต้องจัดให้มีการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของปั้นจั่นทุกๆ ๖ เดือน

(ข) ขนาดพิกัดยกมากกว่า ๓ ตันขึ้นไป ต้องจัดให้มีการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของปั้นจั่นทุกๆ ๓ เดือน

(ค) ที่ไม่มีรายละเอียดขนาดพิกัดยกอย่างปลอดภัยตามที่ผู้ผลิตกำหนดในการทดสอบให้นายจ้างทดสอบโดยใช้ขนาดพิกัดยกตามที่วิศวกรกำหนด

(๒) ปั้นจั่นที่ใช้งานอื่นๆ

(ก) ขนาดพิกัดยกอย่างปลอดภัยตามที่ผู้ผลิตกำหนดตั้งแต่ ๑ ตัน แต่ไม่เกิน ๓ ตัน ต้องจัดให้มีการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของปั้นจั่นปีละหนึ่งครั้ง

(ข) ขนาดพิกัดยกมากกว่า ๓ ตัน แต่ไม่เกิน ๕๐ ตัน ต้องจัดให้มีการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของปั้นจั่นทุกๆ ๖ เดือน

(ค) ขนาดพิกัดยกมากกว่า ๕๐ ตันขึ้นไป ต้องจัดให้มีการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของปั้นจั่นทุกๆ ๓ เดือน

(ง) ที่ไม่มีรายละเอียดขนาดพิกัดยกอย่างปลอดภัยตามที่ผู้ผลิตกำหนดในการทดสอบ ให้นายจ้างทดสอบโดยใช้ขนาดพิกัดยกตามที่วิศวกรกำหนด

ฯลฯ

อนึ่ง กรมฯได้กำหนดรายการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์สำหรับรถปั้นจั่นและเรือปั้นจั่น (ปั้นจั่นชนิดเคลื่อนที่) (แบบ ปจ. ๒) ขึ้น เพื่อให้นายจ้างสามารถใช้เป็นแบบสำหรับการทดสอบตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของปั้นจั่น ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

<u>ตอบข้อหารือ</u> หน่วยงานที่ตอบข้อหารือพิจารณาตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏประกอบข้อกฎหมาย จึงได้ตอบข้อหารือ ดังนี้

๑. เครนของบริษัทฯ ตามข้อเท็จจริงข้อ ๒ ที่ใช้สำหรับยก และเคลื่อนย้ายสิ่งของต่างๆ โดยมีลักษณะการยกสิ่งของขึ้นลงตามแนวดิ่งและเคลื่อนย้ายสิ่งของเหล่านั้นในลักษณะแขวนลอยไปตามแนวราบ เข้าข่ายเป็นปั้นจั่น ตามนิยาม “ปั้นจั่น” ของกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั้นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๒ ยกเว้นเครนที่ใช้ติดตั้งพัดลมระบายความร้อนแบบถาวรบริเวณพื้นที่ Cooling ซึ่งมีลักษณะการเคลื่อนที่ในแนวราบอย่างเดียวไม่ได้ยกสิ่งของขึ้นลงตามแนวดิ่งจึงไม่เข้าข่ายเป็นปั้นจั่น

๒. เครนของบริษัทฯ ที่เข้าข่ายเป็นปั้นจั่น ตามข้อ ๑ ต้องมีการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของปั้นจั่น ตามประเภท ลักษณะของงาน และขนาดพิกัดยก ตามที่ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของปั้นจั่น ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๓ กำหนดไว้ ทั้งนี้ บริษัทฯ สามารถทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของปั้นจั่นดังกล่าวได้ตามรายการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์สำหรับปั้นจั่นเหนือศีรษะ ปั้นจั่นหอสูง และปั้นจั่นขาสูง (ปั้นจั่นชนิดอยู่กับที่) (แบบ ปจ. ๑) และรายการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์สำหรับรถปั้นจั่น และเรือปั้นจั่น (ปั้นจั่นชนิดเคลื่อนที่) (แบบ ปจ. ๒) สำหรับในส่วนของเครนที่ไม่เข้าข่ายเป็นปั้นจั่นตามข้อ ๒ บริษัทฯ ก็ควรตรวจสอบในส่วนต่างๆ ที่ผู้ผลิตกำหนดไว้ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานแก่ลูกจ้างด้วยเช่นกัน

<u>หมายเหตุ</u> อ้างอิงหนังสือสำนักความปลอดภัยแรงงาน ที่ รง ๐๕๑๐/๐๑๓๕๑ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๖

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มงานพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยแรงงาน
สำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ส่วนแยกตลิ่งชัน)
๒๒/๒๒ ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กทม. ๑๐๑๗๐
โทร. ๐ ๒๔๔๘ ๘๓๓๘, ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๒๘-๓๙
โทรสาร ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๖๒, ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๖๖